

ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
เรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน เมื่อมหาวิทยาลัยต้องเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนผ่านตามแนวโน้มของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ปรับเปลี่ยนสังคมเข้าสู่เศรษฐกิจที่ต้องอาศัยองค์ความรู้และนวัตกรรมเป็นตัวสร้างมูลค่าของทรัพยากร รวมทั้งคุณภาพการเรียนรู้ตามนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ที่เน้นการใช้ความรู้เป็นตัวสร้างนวัตกรรม มหาวิทยาลัยจึงควรมีการปรับตัวใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยมุ่งเน้นไปที่การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และทัดเทียมกับแนวโน้มการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทั่วโลกที่เปิดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างไร้ขอบเขต โดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ (๑) (๒) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ และมติของคณะกรรมการบริหารวิชาการในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๓ จึงเห็นควรให้มีประกาศที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ไว้สำหรับบุคคลที่ประสงค์เข้ารับการศึกษ โดยกำหนดแนวทางในการดำเนินการไว้ดังนี้

๑. ด้านการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุนการบริหารและการเรียนการสอน

ให้สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ โดยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เพื่อบริการการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

๑.๑ ออกแบบและผลิตสื่อการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning & Courseware Design) ออกแบบและผลิตบทเรียนมัลติมีเดีย นำเสนอด้วยข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และวีดิทัศน์ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ รวมทั้งผลิตสื่อเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ

๑.๒ จัดเตรียมระบบการประชุมและการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media) บริการห้องประชุมและการสอนทางไกลให้สามารถสื่อสารโต้ตอบ รับส่งข้อมูล ภาพและเสียง ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

๑.๓ เตรียมระบบการจัดการการเรียนการสอนออนไลน์ (Learning Management System: LMS) บริการระบบที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ระบบการจัดการรายวิชา ระบบจัดการเว็บไซต์ ระบบจัดการผู้ใช้งาน ระบบจัดการไฟล์ ระบบการมอบหมายงาน ระบบประเมินผลการเรียนและระบบติดตามและรายงานผลการเรียน เป็นต้น

๑.๔ บันทึกวีดิโอการเรียนการสอน (Lecture Recording) บริการบันทึกวีดิโอสำหรับการเรียนการสอน ภาพผู้สอน เสียงบรรยาย รวมถึงเอกสารประกอบการสอน เผยแพร่ผ่านระบบจัดการการเรียนการสอนออนไลน์หรือช่องทางการสื่อสารอื่นๆ

๑.๕ การฝึกอบรม (Training) บริการฝึกอบรมให้ความรู้และพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แก่อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้แก่อาจารย์ผู้สอน

๑.๖ ให้คำปรึกษา (Counseling) บริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ นำเสนอและแนะนำนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนให้แก่อาจารย์ผู้สอน

๑.๗ บริการศูนย์ Hot Line หรือ Call Center เพื่อบริการตอบคำถามและช่วยเหลือแก่อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับการใช้งานในระบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์

๑.๘ จัดทำคู่มือการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน และคู่มือการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับนักศึกษา

๒. คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนแบบออนไลน์

การสอนแบบออนไลน์เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยเทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และยุทธวิธีการสอนชั้นสูง อาจารย์ผู้สอนแบบออนไลน์ต้องทักษะและคุณสมบัติดังนี้

๒.๑ ด้านศาสตร์การสอน ได้แก่ ทักษะในการออกแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เข้าใจเป้าหมายของหลักสูตรรายวิชา วิเคราะห์ลำดับเนื้อหา เลือกใช้เครื่องมือสื่อสารที่เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียนและระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

๒.๒ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ ได้แก่ ความสามารถในการดูแลพื้นที่ของห้องเรียนและสภาพแวดล้อมการเรียนแบบออนไลน์ ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหา ผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน

๒.๓ ด้านการแนะนำและการช่วยเหลือผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถในการสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เสมือนกับบรรยากาศของการเรียนในชั้นเรียนปกติ ให้คำแนะนำและสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย

๒.๔ ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ การเตรียมเครื่องมือสำหรับการประเมินที่ครอบคลุมทั้งการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การประเมินประสิทธิภาพการสอน และการประเมินการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

๒.๕ ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยี ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับที่สามารถใช้ทำการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การจัดเตรียมรายวิชาสำหรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์

กำหนดให้รายวิชาที่ประสงค์เปิดสอนแบบออนไลน์ต้องแสดงรายละเอียดของรายวิชาและแนวการสอนที่ครอบคลุมองค์ประกอบดังต่อไปนี้

๓.๑ ข้อมูลเบื้องต้นของรายวิชา

- ๑) ชื่อรายวิชา คำอธิบายรายวิชา
- ๒) วัตถุประสงค์ของรายวิชา
- ๓) เครื่องมือที่ใช้การเรียนการสอนและการติดต่อสื่อสาร
- ๔) ข้อกำหนดของรายวิชาที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติตาม
- ๕) ความรู้หรือความสามารถของผู้เรียนที่จำเป็นต้องมีมาก่อน
- ๖) ทักษะทางเทคนิคที่เป็นขั้นพื้นฐาน
- ๗) ข้อมูลอาจารย์ผู้สอนและช่องทางการติดต่อสื่อสาร

๓.๒ วัตถุประสงค์ของการเรียน

- ๑) ผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา
- ๒) ผลลัพธ์การเรียนรู้ของแต่ละบทหรือแต่ละหัวข้อ
- ๓) คำแนะนำในการเรียนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์

๓.๓ การวัดและประเมินผลการเรียน

- ๑) วิธีการประเมิน
- ๒) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
- ๓) เกณฑ์การให้คะแนน
- ๔) เกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๓.๔ สื่อการเรียนการสอน

- ๑) สื่อสำหรับการเรียนการสอน
- ๒) เป้าหมายในการใช้สื่อในแต่ละบท
- ๓) แหล่งที่มาของทรัพยากรและสื่อการสอน

๓.๕ กิจกรรมการเรียนและปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน

- ๑) กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน
- ๒) กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้มีการปฏิสัมพันธ์ให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงรุก
- ๓) การโต้ตอบของผู้สอนในห้องเรียนและการตอบกลับเกี่ยวกับข้อคำถามนอกห้องเรียน

๓.๖ การใช้เทคโนโลยี

- ๑) เทคโนโลยีที่ใช้ในการสร้างห้องเรียน
- ๒) คำแนะนำการใช้
- ๓) การเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้เรียน

๓.๗ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียน

- ๑) ระเบียบวินัย มารยาทในห้องเรียน
- ๒) ตารางสอน การเข้าชั้นเรียน การส่งงาน การสอบกลางภาค ปลายภาค
- ๓) ความพร้อมด้านวิชาการ
- ๔) การสื่อสารระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม

๔. แนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์และนักศึกษา

การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เป็นการเรียนการสอนผ่านสื่อเทคโนโลยีที่มีการเผยแพร่ ออกสู่สาธารณะ ดังนั้น เนื้อหาข้อมูลที่ใช้ในการเรียนการสอนต้องอยู่ภายใต้กรอบจรรยาบรรณของอาจารย์ผู้สอน และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาต้องตระหนักและ ปฏิบัติตน ดังนี้

๔.๑ แนวปฏิบัติสำหรับอาจารย์ผู้สอน

- ๑) มีความตรงต่อเวลาทั้งการเข้าชั้นเรียนและการเลิกเรียน เพื่อให้ให้นักศึกษา เตรียมเข้าชั้นเรียนในรายวิชาต่อไปได้ตรงเวลา
- ๒) พึงระวังการแสดงออก ทั้งการแต่งกาย การใช้คำพูด รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อม ของสถานที่ที่ใช้จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม
- ๓) เนื้อหาที่สอนต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ เพราะกระบวนการสอนจะ ได้รับการบันทึกและเผยแพร่ให้นักศึกษาได้ทบทวนบทเรียน
- ๔) ต้องเข้าสอนครบทุกชั่วโมงตามตารางสอน หรือตามแผนการสอนที่กำหนด
- ๕) จัดทำตารางและช่องทางการติดต่อสื่อสารและนักศึกษาต้องติดต่อได้ทุกครั้ง

๔.๒ แนวปฏิบัติสำหรับนักศึกษา

- ๑) ปฏิบัติตนตามประกาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์

อินเทอร์เน็ต

๒) เตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนแบบออนไลน์ ทั้งสถานที่และสัญญาณ

- ๓) ศึกษาวิธีการเรียนแบบออนไลน์จากคู่มือการเรียนออนไลน์สำหรับนักศึกษา
- ๔) ติดต่อและประสานกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อทราบวิธีการเข้าห้องเรียน
- ๕) เข้าชั้นเรียนและปฏิบัติตามข้อกำหนดของรายวิชา
- ๖) ทบทวนเนื้อหาและบทเรียนที่เรียนผ่านมาจากเทปบันทึกข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ
- ๗) ประเมินการสอนของอาจารย์ผ่านระบบออนไลน์ตามเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ๘) กรณีมีปัญหาด้านการเรียนการสอนแบบออนไลน์ สามารถติดต่อขอแนะนำได้

จากอาจารย์ผู้สอน คณบดี ผู้อำนวยการ หรือสอบถามจากศูนย์ Hot line หรือ Call Center

๕. บทบาทหน้าที่ของคณบดีหรือผู้อำนวยการ

๕.๑ พัฒนา สนับสนุน ส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนมีความรู้และทักษะการใช้โปรแกรมหรือเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อบริหารจัดการการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

๕.๒ สำรวจความพร้อมของห้องเรียนแบบออนไลน์ของทุกรายวิชาที่รับผิดชอบ ให้ความพร้อมที่จะใช้สอนในรายวิชาตามตารางสอน

๕.๓ สนับสนุน ช่วยเหลือ แก้ปัญหาให้กับอาจารย์ผู้สอนในความรับผิดชอบ กรณีที่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในทุกกรณี

๕.๔ ประสานอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาเพื่อการสื่อสาร การกำหนดห้องเรียนและเวลาเรียน การนัดหมาย และวิธีการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาแต่ละกลุ่ม

๕.๕ ดูแลนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาที่รับผิดชอบ ให้สามารถเข้าเรียนในระบบออนไลน์ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

๕.๖ กำกับและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบ ให้ความสมบูรณ์ครบถ้วนตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการเรียนการสอน

๕.๗ ให้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการวิจัยและประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของหน่วยงานตนเองหรือทั้งมหาวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์